

නවමො පාඨො

නඟී පුවමෙව පවෙය්‍යාසි

නගරපරිගහනිකා දෙවතා විනෙතස්ස අනුරුද්ධසකෙකන අනනභාරකාලෙ අනතනො භාගහතනං උපරිට්ඨපවෙවකඛුද්ධස්ස දඤා 'නඟීති' මෙ වචනස්ස සවණං මා හොතු භොජනුප්පනනියා ජානනං මා හොතුති පඤ්ඤා කතා. සවා'යං තුව්ඡපාතිං පසසිස්සති, දෙවසමාගමං පවිසිතුං. න ලහිස්සාම, සීසමපි නො සත්තධා ඵාලෙය්‍යා'ති. අථ නං පාතිං දිබ්බපුවෙහි පුණණං අකංසු. තස්සා ගුළමණ්ඩලෙ ධ්වපඤා උග්ගාටිතමත්තාය පුවගජො සකල නගරෙ ඡාදෙඤා ධීතො. පුවඛණ්ඩං මුඛෙ ධ්වපිතමත්තමෙව සත්තරසහරණිසහසසානි අනුචරි. සො විනෙතසි "නාහං මාතු පියො, එත්තකං මෙ කාලං ඉමං නඟීපුවං නාම න පවි, ඉතො පට්ඨාය අඤ්ඤං පුවං නාම න ඛාදිස්සාමි'ති ගෙහං ගතඤාපි මාතරං පුවඡි; "අමම තුවමාකං අහං පියො, අපපියො'ති "නාත එකකඛිතො අකඛි විය ව හදයං විය ව අතිපියො මෙ'ති අථ කසමා එත්තකං කාලං මය්‍යං නඟීපුවං න පවිත්ථ අමමා'ති. සා වුලලුපට්ඨාකං පුවඡි. අඟී කිඤ්චි පාතියං තාතා'ති ? පරිපුණ්ණා අයො පාති පුවෙහි, එවරුපා පුවා නාම මෙ න දිට්ඨපුබ්බා'ති. සා විනෙතසි "මය්‍යං පුත්තො පුඤ්ඤවා, කථාහිනීහාරො හවිස්සති"ති අථ නං පුත්තො අමම ඉතො පට්ඨායාහං අඤ්ඤං පුවං නාම න ඛාදිස්සාමි, නඟී පුවමෙව පවෙය්‍යාසි දෙවෙනාහි පාතිං පුරෙඤා පුවා පහිතා හවිස්සනති'ති. සා පි'ස්ස තතො පට්ඨාය" පුවං ඛාදිතු කාමොමිති වුත්තෙ තුව්ඡපාතිමෙව අඤ්ඤාය පාතියා පටිකුජ්ජිඤා පෙසෙති, යාව ආගරමජෙකං වසි, තාවස්සදෙවතා දිබ්බපුවෙ පහිණිංසු.

(දෙවදත්තපෙරවත්ථු, ධම්මපද්ධකථා)

පදමාලාව

අනුරුද්ධසකෙකන	(ස)	-	අනුරුද්ධ ගාකායා විසින්
අනනභාරකාලෙ	(ස)	-	අනනභාර නමින් උපන් කල්හි
භාගහතනං	(ස)	-	බත් කොටස
උපරිට්ඨපවෙවකඛුද්ධස්ස	(ස)	-	උපරිට්ඨ පසේ බුදුන්ට
නගරපරිගහනිකා	(ස)	-	නගරය ආරක්ෂා කරන
භොජනුප්පනනියා	(ස)	-	බොජුන් උපදින ආකාරය ගැන
ජානනං	(කි)	-	දැනීමක්
මා හොතු	(කි)	-	නොවේවා
පඤ්ඤා	(කි)	-	ප්‍රාර්ථනය
තුව්ඡපාතිං	(ස)	-	හිස් පාත්‍රය
පසසිස්සති	(කි)	-	දක්නේය
දෙවසමාගමං	(ස)	-	දේවසභාවට
පවිසිතුං	(තු)	-	පිවිසෙන්නට
ලහිස්සාම	(කි)	-	ලබන්නෙමු
සත්තධා	(න)	-	සත්කඩකට

එාලයා	(ක්‍රි)	-	පැලෙන්නේ ය
දිබ්‍රපුවෙහි	(ස)	-	දිව්‍ය කැවුමෙන්
පුණණ	(ක්‍රි)	-	පිරුණක්
ගුළුමණ්ඩල	(ස)	-	ක්‍රීඩා පිට්ටනියෙහි
උග්‍යාටිතමත්තාය	(ස)	-	වැසුම් හැරී පමණින්
පුවගනො	(ස)	-	කැවුම් සුවඳ
ජාදෙතා	(පු.ක්‍රි)	-	වසා
ධීතො	(ක්‍රි)	-	සිටියේ
පුවබණ්ඩං	(ස)	-	කැවුම් කැල්ලක්
සත්තරසහරණිසහසානි	(ස)	-	සත්දහසක් රස නහර
නඤ්චි පුවං නාම	(ස)	-	නැති කැවුම් නම්
එකකඤ්චා	(ස)	-	එක ඇසක් ඇත්තහු
එත්ථකං	(නි)	-	මෙපමණ
න දිට්ඨප්‍රබ්‍රා	(ස)	-	නොදුටු විරූය
පුඤ්ඤවා	(න)	-	පින් ඇත්තෙකි
කථාහිනිහාරො	(ස)	-	කරන ලද ප්‍රාර්ථනා ඇත්තෙකි
ඉතො පට්ඨාය	(නි)	-	මෙතැන් පටන්
බාදිතුකාමො	(ක්‍රි)	-	කනු කැමැත්තේ
ආගරමජෙකි	(ස)	-	ගිහිගෙය
පහිණිංසු	(ක්‍රි)	-	යැවුහ

අභ්‍යාස

1. "නඤ්චි පුවමෙව පවෙය්‍යසාසි" යන ඡේදය සිංහලට නගන්න.
2. ඡේදය ඇසුරෙන් පාලියෙන් පිළිතුරු ලියන්න.
 - i. කෙ තුවස්පාතිං දිබ්‍රපුවෙහි පුරෙසුං ?
 - ii. රසහරණියො කිත්තකප්පමාණා භවන්ති ?
 - iii. යදි දෙවා තුවස්පාතිං දිබ්‍රපුවෙහි න පුරෙය්‍යං තෙ කිං න ලභෙය්‍යං ?
 - iv. අනුරුද්ධා කෙන කමෙමන දිබ්‍රපුවානි ලභි ?
 - v. මාතා තතො පට්ඨාය කිං කතා නඤ්චි පුවං පෙසෙසි.
3. ඡේදය ඇසුරෙන් පිළිතුරු ලියන්න.
 - i. අනුරුද්ධ ශාක්‍යයා කළ පුණ්‍ය කර්මය කුමක් ද?
 - ii. 'අහිනිහාර' යන්න පැහැදිලි කරන්න.
 - iii. අනුරුද්ධ කුමාරයා තමාගේ මවගෙන් ප්‍රිය අප්‍රිය භාවය විසීමට හේතුව කුමක් ද?
 - iv. ඡේදයේ එන උපමා දෙකක් උපුටා ලියන්න.
 - v. 'භොජනුප්පත්තියා ජානනං මා භොතු' යන්නේ තේරුම ලියන්න.

වාක්‍ය පරිවර්තනය II

හැඳින්වීම:-

වාක්‍ය පරිවර්තනයේ දී ක්‍රියාපද සම්බන්ධ සුවිශේෂී ප්‍රයෝග හඳුනා ගැනීම වැදගත් වෙයි. භාෂාවේ නිවැරදි ව භාවිතය ඒ සඳහා ඉවහල් වේ. මෙහි දී ආබ්‍යාත විභක්තින්හි සුවිශේෂී අර්ථ, ද්විකර්මක ධාතු යෝගය, මා නිපාත යෝගය හා ක්‍රියා විශේෂණ භාවිතය පිළිබඳ නිවැරදි අවබෝධයෙන් පරිවර්තන කාර්යය සිදු කරන අයුරු හඳුන්වා දෙමු.

විශේෂ ධාතු ප්‍රයෝග:-

ද්විකර්මක ධාතු

‘දුහ යාව රුධි පුච්ඡ - හික්ක සාසු වවාදයො
නි වහ හරාදයො ව - උභයෙ තෙ දවිකම්මකා’

යනුවෙන් ‘දුහ’, ‘යාව’, ‘රුධි’, ‘පුච්ඡ’, ‘හික්ක’, ‘සාසු’, ‘වච’, ‘නි’, ‘වහ’, ‘හර’ යනාදී ධාතු දැක්වේ. මේ ධාතු යෝගයේ දී කර්ම පදයන්, පූර්ව සීමාර්ථවත් පඤ්චමී විභක්තාර්ථවත් පදයන් යන දෙක ම දුතියාවෙන් තැබේ. පාලියෙහි පදය දුතියා වුව ද සිංහලට පරිවර්තනයේ දී එය පඤ්චමී අර්ථයෙන් තැබිය යුතු ය.

ආචරියො සිසසං පඤ්ඤං පුච්ඡති.	-	ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයාගෙන් ප්‍රශ්න අසයි.
අඬිකො මානවකං මග්ගං පුච්ඡති.	-	මගියා කරුණයාගෙන් මග අසයි.
යාවකො සෙට්ඨිං ආහාරං හික්කති.	-	හිඟන්නා සිටුවරයාගෙන් ආහාර සිගයි.
ගොපාලො ගාවං පයං දොහති.	-	ගොපල්ලා දෙනගෙන් කිරි දොවයි.
කුමාරො ගජං මනුස්සං අවරුඤ්ඤති.	-	කුමාරයා ඇතාගෙන් මිනිසා වළක්වයි.

ගහාදී ධාතු යෝගය

ගහ, කමු, වූබ් ධාතු යෝගයේ දී සුවිශේෂී වාක්‍ය රටාවන් පාලියෙහි දැකගත හැකි ය. මෙහි දී ‘ගහ’ ආදී ධාතූන්ගෙන් සිද්ධ ක්‍රියා පද හා බැඳෙන පදය සත්තමී විභක්තියෙන් තබනු ඇත. සිංහලට පරිවර්තනය කිරීමේ දී සිංහල භාෂාවට උචිත පරිදි පරිවර්තනය කළ යුතු ය.

නාරදො දේවලං ජටාසු අකකම්.	-	නාරද දේවලගේ ජටාව පැහුවේ ය.
මාතා පුතතං මුද්ධනි වුමබ්.	-	මව පුතාගේ හිස සිමිබා ය.
අය්‍යා දාසිං කෙසෙසු ගහෙඤා පහරි	-	ආර්යාව දාසිය කෙස්වැටියෙන් ගෙන පහර දුන්නීය.
පාදෙසු ගහෙඤා ත්වං පාරගංගං බිපිස්සාමි.	-	පාවලින් අල්ලා තා ගඟින් එතරට විසිකරමි.
සො බිළාලං නංගුටෙය් අකකම්.	-	ඔහු බළලාගේ නඟුට පැහුවේය.

සාමණේරො යටඨිකොට්ඨං ගහෙඤා ථෙරං නයති - සාමණේර තෙමේ යජ්ථි කෙළවර ගෙන තෙරුන් වහන්සේ රැගෙන යයි.

මා නිපාත යෝගය

මා නිපාතය ප්‍රතිෂේධාර්ථයෙහි යෙදෙන්නකි. 'මා යොගෙ සබ්බකාලෙ ච' යන සූත්‍රයට අනුව මා නිපාතය හා බැඳෙන ආබ්‍යාතය හියත්තනී හෝ අප්ප්ඡතනී වෙයි. විකල්පයෙන් පඤ්චමී විභක්තිය වෙයි. කවර ක්‍රියා විභක්තියක් සමග යෙදුණ ද එහි අර්ථය ප්‍රතිෂේධාර්ථ විධානයක් වීම හෝ ප්‍රාර්ථනයක් වීම සුවිශේෂී වෙයි. පහත නිදර්ශන විමසන්න.

මා මං අපාදකො හිංසි.	- පා නැත්තා මට හිංසා නො කරන්න.
මාවොච ඵරුසං කඤ්චි.	- කිසිවෙකුට රළු බස් නො කියන්න.
ආවුසො මා සොච්ඡු මා පරිදෙව්ඡු.	- ඇවැත්නි ශෝක නො කරන්න. නො වැළපෙන්න.
මා මෙ කුජ්ඣං මහාවීර.	- මහාවීරයාණෙනි, මට නො කීපෙන්න.
මා පුනච්ඡි එවං සද්දමකාසි.	- නැවත මෙවැනි ශබ්ද නො කරන්න.
මා තෙ භවතු අනතරායො.	- ඔබට අනතුරක් නො වේවා !
මා මෙ බාලසමාගමො හොතු.	- මට බාල ඇසුරක් නො වේවා !

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා භාවිතය

'ධාතුහි ණෙ ණය ණාපෙ ණාපයා කාරිතානි හෙත්ථිඤ්ඤා' යන සූත්‍රයට අනුව හේතූර්ථයෙහි හෙවත් ප්‍රයෝජ්‍යාර්ථයෙහි ණෙ, ණය, ණාපෙ, ණාපය යන ප්‍රත්‍යය ධාතූන්ගෙන් පසුව යෙදේ. 'ණ'කාරය ධාතුව වෘද්ධි කිරීම සඳහා ය. අන්‍යයෙකු ලවා කරවන ක්‍රියා ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා නම් වේ. ක්‍රියාපද සෑදෙන්නේ පහත සඳහන් පරිද්දෙනි.

කර + ණෙ + ති	> කාරෙති	- කරවයි
කර + ණය + ති	> කාරයති	- කරවයි
කර + ණාපෙ + ති	> කාරාපෙති	- කරවයි
කර + ණාපය + ති	> කාරාපයති	- කරවයි

කවර ප්‍රත්‍යය යෙදුව ද අර්ථය වෙනස් නො වේ. පරිවර්තනයේ දී මෙය වැදගත් වන්නේ එය වාක්‍යවල යෙදීමේ සුවිශේෂත්වය නිසා ය.

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව යෙදෙන විට අකර්මක ක්‍රියා සකර්මක වෙයි.

උදා:- දාරකො රොදති.	- දාසී දාරකං රොදෙති.
ළමයා හඬයි.	- දාසිය දරුවා හඬවයි.
සුනඛො භසති.	- සෙට්ඨී සුනඛං භසාපෙති.
බල්ලා බුරයි.	- සිටුවරයා බල්ලා බුරවයි.
කුමාරො පතති.	- අරි කුමාරං පාතෙති.
කුමාරයා වැටෙයි.	- සතුරා කුමාරයා වට්ටවයි.

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව යෙදෙන විට සකර්මක ක්‍රියා ද්විකර්මක වෙයි.

පුරිසො රුකකං ඡිකුති.
පුරුෂයා ගස කපයි.

- අමවෙවා පුරිසං රුකකං ඡෙදාපෙති.
- ඇමතිතුමා පුරුෂයා ලවා ගස කප්පවයි.

දාසො භාරං භරති.
දාසයා බර ගෙනයයි.

- සාමි දාසං භාරං භරාපෙති.
- ස්වාමියා දාසයා ලවා බර ගෙනියවයි.

සාමණෙරො පොඤ්ඤං පට්ඨති.
සාමණේර තෙමේ පොත පාඩම් කරයි.

- ථෙරො සාමණෙරං පොඤ්ඤං පාඨෙති.
- තෙරුන් වහන්සේ සාමණේරයා ලවා පොත පාඩම් කරවයි.

වඩ්ඪකි ගෙහං කරොති.
වඩුවා ගෙය කරයි.

- ධනවා වඩ්ඪකිං ගෙහං කාරෙති.
- ධනවතා වඩුවා ලවා ගෙය කරවයි.

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාවේ දී ප්‍රයෝජ්‍ය කර්තෘ පදය තතියා විභක්තියෙන් ද සිටිය හැකි ය. පරිවර්තනයේ දී අර්ථය වෙනස් නො වේ.

පුරිසො රුකකං ඡිකුති.
දාසො භාරං භරති.

- අමවෙවා පුරිසෙන රුකකං ඡෙදාපෙති.
- සාමි දාසෙන භාරං භරාපෙති.

සාමණෙරො පොඤ්ඤං පට්ඨති
වඩ්ඪකි ගෙහං කරොති

- ථෙරො සාමණෙරෙන පොඤ්ඤං පාඨෙති.
- ධනවා වඩ්ඪකිනා ගෙහං කාරෙති.

මෙසේ ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා යෙදෙන ආකාරය අවබෝධ කර ගැනීමෙන් පරිවර්තන කාර්යය සාර්ථක කරගත හැකි ය.

ක්‍රියා විශේෂණ

පරිවර්තනයේ දී ක්‍රියාපදය සම්බන්ධ තවත් වැදගත් අංගයක් ලෙස ක්‍රියා විශේෂණ භාවිතය පිළිබඳ අවබෝධය දැක්විය හැකි ය.

ක්‍රියා විසෙසණං යාව - තං සබ්බං හි නපුංසකෙ
සියා ච එකච්චනං - යථා හික්ඛු සුඛං ධීතා

යන බාලාවතාර නිර්දේශයට අනුව පාලි භාෂාවේ ක්‍රියා විශේෂණ නපුංසක ලිංග ද්‍රුතියා ඒකච්චන වෙයි. ඇතැම් විට තතියා විභක්ති ඒකච්චනයෙන් ද සිටියි. ඇතැම් නිපාත පද ද ක්‍රියා විශේෂණ වශයෙන් යෙදී ඇත. අර්ථාවබෝධය සඳහා මෙහිලා ක්‍රියා විශේෂණ පද කීපයක් දක්වමු.

සාධුකං	- මනාකොට	විසුං	- වෙන් වූ
සීසං	- වහා	ඵවං	- මෙසේ
බිප්පං	- වහා	සහසා	- වහා
දුක්ඛං	- දුකසේ	පච්ඡතො	- පසුව
සුඛං	- සැපසේ	පුරතො	- ඉදිරියෙන්
නිවචං	- නිතර	අනතමසො	- අඩුම ගණනේ
කිව්ඡං	- අමාරුවෙන්, දුකසේ	උපරි	- උඩ
අභිකබ්භං	- නිතර	පඨමං	- පළමු ව
අභිණං	- නිතර	නිබ්බදං	- නිතර
සතතං	- නිතර	සක්කවචං	- මනාව
සනිකං	- හෙමින්	සමමා	- මනාව
සමං	- සම ලෙස		

ක්‍රියා විශේෂණ වාක්‍යවල යෙදෙන නිශ්චිත තැනක් නැත. පහත වාක්‍යය බලන්න.

- i. විඤ්ඤා බිප්පං ධම්මං විජානාති.
නුවණැත්තා වහා ධර්මය දැනගනියි.
- ii. කුමාරො සුඛං සයති.
කුමාරයා සුවසේ නිදයි.
- iii. යාවකො කසිරෙන සාසව්ඡාදං ලහති.
හිඟන්නා දුකසේ ආහාර ලබයි.
- iv. මයං සුඛෙන සයිතුං ලභිස්සාම.
අපි සුවසේ නිදා ගැනීමට ලබමු.
- v. භටා අමච්චස්ස පුරතො ගච්ඡන්ති.
භටයෝ ඇමතිකුමාට පෙරටුව යති.

අභ්‍යාස

01. සුදුසු ක්‍රියා විශේෂණ පද යොදා වාක්‍යය සම්පූර්ණ කොට සිංහලට නගන්න.
(නිබ්බදං, බිප්පං, අභිණං, සහසා, සුසුඛං)

- i. පඤ්ඤාවන්තා ධම්මං විජානන්ති.
- ii. භගවා භික්ඛූනං අප්පමාදෙන ඔවදි.
- iii. මනුස්සා ගන්තවා ආසනානි පඤ්ඤාපෙසුං.
- iv. වත ජීවාම වෙරිනෙසු අවෙරිනො.
- v. ථෙරො තස්ස ගෙහෙ භුඤ්ජති.

02. සිංහලට නගන්න.

- i. ආචරියෝ සිසුසං ධම්මං බොධෙති.
- ii. අසපුරිසා සයම්පි පාපානි කරොන්ති පරෙහි'පි කාරාපයනති.
- iii. අමචෙවා සුදෙන ඔදනං පවාපෙති.
- iv. මාතා දාසිං දාරකං සයාපෙති.
- v. ගුරු බහුසිසෙසං ධම්මං උගගණ්හාපෙති.

03. පාලියට නගන්න.

- i. රාජපුරුෂයෝ ගම්වැසියන් ලවා හෙට මාර්ගය ශුද්ධ කරවන්නාහ.
- ii. ඇදුරුතෙම ශිෂ්‍යයා ලවා අකුරු ලියවයි.
- iii. අපි ළමුන් ලවා මල් කඩවා බුදුන්ට පූජා කරමු.
- iv. තොපි අද ම මෙහෙකරුවන් ලවා පාසල් බිම ශුද්ධ කරවු.
- v. පාපකාරයා ඔහුගේ සොහොයුරන් ලවා පක්ෂීන් මරවයි.

04. පහත වාක්‍යය සිංහලට නගන්න.

- i. මාතා පුත්තං බාහාසු ගහෙතවා පණ්ණසාලං ගව්‍යති.
- ii. පිතා කුමාරං මුද්ධනි වුමබ්බො යුද්ධාය උයොපෙසි.
- iii. සබ්බෙ හද්දානි පසසනතු මා කඤ්චි පාපමාගමා.
- iv. මා මෙ කුජ්ඣි මහාචීර, මා මෙ කුජ්ඣි මහාමුනි.
- v. මයං ගොතමං පරාභවනං පුරිසං පුච්ඡාම.

05. පාඩමෙන් උගත් වාක්‍යවලට අනුව පාලියට හරවන්න.

- i. ඔවුහු කෙස්වලින් අල්ලා එකිනෙකාට ගසති.
- ii. නන්දිමිත්‍ර යෝධයෙකු දෙපයින් අල්ලා ගඟිනෙතරට විසි කළේය.
- iii. හිඟන්නා අමාරුවෙන් ආහාරපාන සොයා ගෙන ඉක්මනින් අනුභව කරයි.
- iv. තොපි ශෝක නො කරවු නො හඬවු නො වැළපෙවු.
- v. සාමණේර තෙම අතවැසියා ලවා තෙරුන් වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්න විමසවයි.